

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII i WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE, HISTORII I SPOŁECZEŃSTWIE

mgr Marzanna Gądek – Radwanowska

I. OCENIE PODLEGAJĄ NASTĘPUJĄCE ELEMENTY:

- stopień opanowania materiału
- umiejętności:
 - a) rozumienie nauczanych treści,
 - b) umiejętność tworzenia związków przyczynowo skutkowych,
 - c) rozumienie tekstu pisanego historycznego, politologicznego,
 - d) interpretacja tekstu historycznego, politologicznego,
 - e) umiejętność pracy z mapą konturową, atlasem i mapą ścienną, tzn. umiejętność wykorzystania nabytej wiedzy do odczytywania informacji zawartych w treściach mapy, wskazywania informacji na mapie, nanoszenia informacji na mapę konturową
 - f) umiejętność holistycznego postrzegania problemów
 - g) poprawność językowa w odpowiedziach ustnych i pracach pisemnych
- przygotowanie do lekcji (w tym praca domowa).
- aktywność w trakcie zajęć,
- systematyczność uczęszczania na lekcje,
- podejmowanie dodatkowych działań związanych z nauką historii, wiedzy o społeczeństwie oraz historii i społeczeństwie (udział w konkursach, olimpiadach, imprezach szkolnych i środowiskowych promujących historię oraz wychowanie patriotyczne, wykonywanie pomocy naukowych itp.).

II. FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI:

- sprawdziany pisemny (po zakończeniu działu, zapowiedziany co najmniej tydzień wcześniej, szczegółowo określony zakres materiału i sprawdzane kompetencje), sprawdzają umiejętności w zakresie:
 - * sprawdzian ogólnej wiedzy historycznej w postaci testu
 - * umiejętność pracy z tekstem historycznym, politologicznym,
 - * sprawdzian umiejętności pracy z mapą

- * sprawdzian w postaci pracy historycznej dotyczy uczniów wybierających rozszerzenie z historii, wiedzy o społeczeństwie lub innych uczniów zainteresowanych
 - kartkówka (nie wymaga zapowiedzi, obejmuje materiał z trzech ostatnich tematów lekcyjnych maksymalnie,
 - badanie wyników nauczania (obejmuje duży zakres materiału np. semestr, rok lub całość materiału opanowanego w cyklu nauczania; terminy i zakres wyznacza dyrektor lub organ nadrzędny),
 - odpowiedź ustna (wymaga znajomości trzech ostatnich tematów lekcyjnych, które nie są tożsame z jednostką lekcyjną, ponieważ temat może być omawiany na kilku jednostkach lekcyjnych)
- * w trakcie odpowiedzi ustnej uczeń powinien wykazać się wiedzą merytoryczną i swobodną formą wypowiedzi
 - odpowiedź ustna w trakcie powtórzenia materiału dotyczy obszaru materiału obowiązującego na sprawdzianie
- * w trakcie odpowiedzi ustnej uczeń powinien wykazać się wiedzą merytoryczną i swobodną formą wypowiedzi
 - prace pisemne tworzone w trakcie lekcji bądź w ramach pracy domowej.

III. OCENIANIE:

Wszystkie oceny przeliczane są na odpowiednie wartości matematyczne, co wiąże się z wystawianiem oceny końcowej w oparciu o średnią ważoną [patrz tabela i wzór obliczania średniej ważonej]

Formy ustne

- a) oceniane są sześciostopniowo na podstawie skali procentowej
- b) mogą zostać wzmocnione zostają znakiem plus[+] lub minus [-]

Formy pisemne:

- c) sprawdziany, testy, teksty, ćwiczenia (dłuższe formy) oceniane są sześciostopniowo na podstawie skali procentowej
- d) oceny wystawiane w obszarze skrajnej punktacji wzmocnione zostają znakiem plus[+] lub minus [-]

dla uczniów uczących się w profilu podstawowym:

0-30 % ocena niedostateczna

30 - 59 % - ocena dopuszczająca

60 75 % - ocena dostateczna

76 - 90 % - ocena dobra

90 - 100 % - ocena bardzo dobra

! Uczeń spełniający kryteria na ocenę bardzo dobrą, może wykonać w ramach wskazanych działań również zadania na ocenę celującą. Warunkiem otrzymania takiej oceny jest poprawne wykonanie wszystkich dodatkowych zadań.

dla uczniów uczących się w profilu rozszerzonym:

0-43 % ocena niedostateczna

43 - 59 % - ocena dopuszczająca

60 75 % - ocena dostateczna

76 - 90 % - ocena dobra

90 - 100 % - ocena bardzo dobra

! Uczeń spełniający kryteria na ocenę bardzo dobrą, może wykonać w ramach wskazanych działań również zadania na ocenę celującą. Warunkiem otrzymania takiej oceny jest poprawne wykonanie wszystkich dodatkowych zadań.

Przed przystąpieniem do pracy uczeń zostaje zapoznany z kryteriami szczegółowymi uzależnionymi od charakteru pracy.

Szczegółowe kryteria dotyczące uzyskania ocen

- **Celujący**

Uczeń posiada wiedzę ponad program co wykazuje uczestnicząc np. w Olimpiadach, konkursach lub na sprawdzianach w zadaniach dodatkowych [sprawdzanych po uzyskaniu przez ucznia oceny bardzo dobrej w zakresie zadań podstawowych i obowiązkowych]. Ocenę semestralną lub końcową za semestr może uzyskać tylko wtedy gdy na zakończenie semestru uzyska ocenę bardzo dobrą, a jednocześnie z powodzeniem uczestniczy w Olimpiadach na szczeblu okręgowym, wojewódzkim i centralnym.

- **Bardzo dobry**

Uczeń zna fakty, zjawisk i procesy historyczne. Potrafi scharakteryzować każdą z poznanych epok, wykazując znaczną wiedzę oraz zrozumienie warunków życia w przeszłości. Jest zawsze przygotowany do lekcji. Interpretuje teksty źródłowe w sposób prawidłowy. Potrafi pracować z różnymi rodzajami map. Wykazuje umiejętność korelacji, czyli połączenia wiedzy z różnych przedmiotów. W wypowiedziach ustnych i pisemnych uczeń prezentuje materiał w sposób logiczny i wewnętrznie spójny. Prezentuje poprawne językowo

wypowiedzi ustne i pisemne na poziomie bardzo dobrym Potrafi zastosować adekwatne do omawianego materiału słownictwo historyczne, socjologiczne, politologiczne lub filozoficzne zgodne z literaturą przedmiotu. Pracuje samodzielnie.

- **Dobry**

Uczeń zna (z nielicznymi wyjątkami) fakty, zjawisk i procesy historyczne. Potrafi bez większych problemów umieścić wydarzenia w czasie i przestrzeni. Stosuje wyjaśnienie przyczynowo – skutkowe. Przygotowany do lekcji. Z prac pisemnych i odpowiedzi ustnych otrzymuje oceny dobre. W wypowiedzi ustnej i pisemnej posługuje się zestawem faktów, ale też opiniami i argumentami. Jest aktywny na lekcjach, sporadycznie wymaga pomocy nauczyciela. Odczytuje, interpretuje źródła historyczne bez większych problemów.

- **Dostateczny**

Uczeń zna w stopniu podstawowym fakty i pojęcia historyczne. Radzi sobie z czasem korzystając z pomocy nauczyciela. W stopniu zadowalającym umieszcza wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni. Stosuje elementy rozumowania przyczynowo-skutkowego. Z pomocą nauczyciela odczytuje i interpretuje źródła historyczne. W wypowiedziach ustnych i pisemnych prezentuje ograniczoną zdolność do przedstawiania materiału we właściwy i logiczny sposób. Zaczyna rozumieć motywacje ludzkich działań w przeszłości i teraźniejszości. Zdarza mu się być nieprzygotowanym do lekcji. Rzadko stosuje słownictwo specjalistyczne wynikające ze specyfiki przedmiotu.

- **Dopuszczający**

Uczeń zna tylko nieliczne podstawowe fakty i pojęcia historyczne. W wypowiedziach ustnych i pisemnych znajdują się liczne niepowiązane sformułowania. Bardzo rzadko podejmuje się współpracy z nauczycielem w trakcie procesu lekcyjnego. Oczekuje pomocy nauczyciela przy interpretacji źródeł i map historycznych. Bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji. Z prac pisemnych i odpowiedzi otrzymuje oceny dopuszczające. Bardzo rzadko stosuje słownictwo specjalistyczne wynikające ze specyfiki przedmiotu.

- **Niedostateczny**

Uczeń nie wykazuje się nawet podstawową znajomością faktów i pojęć historycznych. Ma duże braki w podstawowej wiedzy. Brak pozytywnych ocen z aktywności. Nie umie z pomocą nauczyciela stosować chronologicznego i przyczynowo skutkowego sposobu wyjaśniania zjawisk. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy. Nie podejmuje prób samodzielnie czy też przy pomocy nauczyciela rozwiązywania zadań. Nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela zinterpretować źródeł historycznych i map. Nie stosuje słownictwa wymaganego na lekcjach omawianych przedmiotów

IV. OCENIANIE FORM USTNYCH I PISEMNYCH:

Na ocenę wpływają:

- stopień opanowania wymaganych treści,
- poprawna gramatycznie wypowiedź,
- bogate i poprawne słownictwo
- poprawna wymowa i zapis pojęć i nazwisk pochodzących z języków obcych
- opanowanie słownictwa specjalistycznego dla historii, wojska, historii i społeczeństwa,
- samodzielność i swoboda wypowiedzi.

Sposób wystawienia oceny:

- ocenę wystawia się w oparciu o przewidziane w ustawie zhierarchizowanie różnych form aktywności ucznia dalej nazywane rangami [patrz tabela]
- każda ocena ma swoją wartość matematyczną [patrz tabela]
- ocenę semestralną i końcowo roczną wystawia się w oparciu o średnią ważoną uzyskaną na podstawie ocen cząstkowych. [patrz wzór]

* uczeń w każdym dniu semestru może sprawdzić swoją średnią ważoną, dzięki czemu zna należną mu ocenę [obliczanie średniej ważonej wg wzoru lub sprawdzenie informacji w dzienniku elektronicznym]

V. UWAGI ZWIĄZANE Z FUNKCJONOWANIEM, PRACĄ I OCENĄ UCZNIĄ NA LEKCJI:

- Dwukrotnie w trakcie semestru, w szczególnych sytuacjach uczeń może być nieprzygotowany do lekcji, co obowiązkowo zgłasza w postaci tzw. limitu osobie wskazanej przez nauczyciela przed rozpoczęciem zajęć;

* limit jest odnotowywany przez nauczyciela w dzienniku

- Limit zwalnia ucznia z odpowiedzi ustnej i z kartkówki, ale nie dotyczy lekcji na której jest przeprowadzane powtórzenie lub sprawdzian wiadomości.

- Uczeń zobowiązany jest do zgłoszenia nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji braku pomocy naukowych (podręcznik, zeszyt ćwiczeń, zeszyt przedmiotowy) oraz pracy domowej.

- Udział ucznia w zapowiedzianych formach sprawdzania jest obowiązkowy.

- Uczniowie na początku roku szkolnego sami wybierają formy sprawdzianów [decyduje większość głosów w klasie], składając pisemne oświadczenie potwierdzone przez rodziców.

- dostępne są

*sprawdziany zawierające zadania sprawdzające zarówno wiedzę jak i umiejętności pracy z tekstem źródłowym i mapą, za które uczeń otrzymuje jedną ocenę i trwa 40 minut. Poprawa sprawdzianu zawiera wszystkie wskazane elementy.

*sprawdziany kontrolujące wiedzę za pomocą testu zawierającego zadania zamknięte i otwarte, trwa 15 minut

*sprawdziany kontrolujące umiejętność pracy z tekstem źródłowym, trwa 15 minut

*sprawdziany sprawdzające umiejętność pracy z mapą, trwa 15 minut

* sprawdziany sprawdzające osobno wiedzę i osobno poszczególne wymienione wyżej umiejętności za zgodą klasy [decyduje większość] mogą zostać przeprowadzone w czasie 1 godziny lekcyjnej.

- Ocena wystawiona w I terminie ze sprawdzianów sprawdzających wiedzę i różne formy umiejętności wystawiana jest w randze **5 [patrz tabela rang]**

- Jeśli uczeń nie stawi się na pierwszy wskazany przez nauczyciela termin sprawdzianu, jest on zobowiązany do napisania sprawdzianu w drugim terminie:

*uczeń nieobecny przez jeden lub kilka dni w trakcie, których przypada zapowiedziany sprawdzian pisze, go w drugim terminie na następnej lekcji.

* uczeń nieobecny z powodu choroby tydzień lub dłużej pisze sprawdzian w drugim terminie ustalonym wcześniej z nauczycielem po powrocie do szkoły, jednak nie później niż w ciągu dwóch tygodni po powrocie.

* ocena uzyskana za sprawdziany pisany w II terminie wstawiana jest w randze **4 [patrz tabela rang]**

* uczeń, który pisał sprawdzian w drugim terminie i otrzymał ocenę nds, nast.+, -dop, dop, +dop ma prawo ją poprawić

- * ocena z takiej poprawy wpisywana jest w randze **4 [patrz tabela rang]**
- * uczeń, który nie stawił się na sprawdzian w pierwszym i w drugim wskazanym terminie otrzymuje za sprawdzian ocenę niedostateczną w randze **5 [patrz tabela rang]**
- * Uczeń ma prawo poprawić sprawdzian jeśli otrzymał ocenę nds, nast.+, -dop, dop, +dop
- * uczeń może poprawiać dany sprawdzian tylko raz
- * uczniowie, którzy w trakcie sprawdzianu w I terminie są nieobecni ponieważ uczestniczą w olimpiadach, konkursach i zawodach sportowych piszą sprawdziany we wskazanym przez nauczyciela terminie, a oceny wstawiane są w randze **5 [patrz tabela rang]**
- *Ocena z poprawy sprawdzianu wstawiana jest w randze **4 [patrz tabela rang]**
- wszyscy uczniowie w zespole klasowym uzyskują w trakcie semestru taką samą ilość ocen
- * nauczyciel może odstąpić od tej zasady w szczególnie uzasadnionych przypadkach [np. długotrwały pobyt ucznia w szpitalu]
- Uczeń ma możliwość poprawy oceny jedynie ze sprawdzianów
- Jeżeli uczeń zmienia poziom nauczania z podstawowego na rozszerzony to musi w wyznaczonym terminie zaliczyć różnice programowe na ocenę, w przeciwnym wypadku otrzymuje z tego materiału ocenę niedostateczną. Otrzymana ocena za zaliczenie ma wagę **5**.
- Jeżeli uczeń realizuje poziom podstawowy i rozszerzony z innym nauczycielem, wówczas jego ocena semestralna i roczna jest wynikiem średniej ważonej wszystkich jego ocen zarówno z poziomu podstawowego jak i rozszerzonego
- W przypadku uzyskania przez ucznia oceny niedostatecznej na koniec semestru uczeń jest zobowiązany opanować i zaliczyć materiał we wskazanym przez Dyrektora II LO terminie

Rangi w przedmiotowym systemie oceniania z historii i wiedzy o społeczeństwie oraz historii i społeczeństwie.

Formy aktywności	Zasady realizacji	Ranga
1. Olimpiady, testy semestralne z przedmiotów rozszerzonych	Laureaci etapu wojewódzkiego oraz finaliści i laureaci etapu ogólnopolskiego. Test semestralny z historii i wiedzy o społeczeństwie dla klas historycznych,	6

<p>2. Prace klasowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawdziany - testy- prace pisemne przekrojowe - ocena z I półrocza - oceny końcowe z pierwszej i drugiej klasy¹⁾ 	<p>Pisane w trakcie lekcji, wg regulaminu pracy ustalonego przez nauczyciela uczącego.</p>	<p>5</p>
<p>3. Praca klasowa II</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa pracy klasowej - drugi termin dla pracy klasowej <p>4. Prace pisemne.</p> <p>Zaliczenie literatury przedmiotu</p> <p>Ćwiczenia opracowywane samodzielnie w cyklu semestralnym.</p>	<p>Pisana indywidualnie, po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem uczącym wg regulaminu pracy.</p> <p>Fakultatywnie, indywidualnie po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem uczącym</p> <p>Zestaw literatury ustala nauczyciel uczący danego przedmiotu</p>	<p>4</p>
<p>5. Bieżąca kontrola wiedzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powtórzenie materiału przed sprawdzianem - kartkówka - odpowiedź ustna 	<p>Dotyczy partii materiału określonej przez nauczyciela</p> <p>Możliwa na każdej lekcji z ostatnich trzech tematów²⁾</p>	<p>3</p>
<p>6. Projekty edukacyjne, warsztaty przedmiotowe / referaty</p> <p>7. Aktywność poza lekcjami</p> <ul style="list-style-type: none"> - olimpiady etap szkolny [osoby przechodzące do następnego etapu] i wojewódzki [osoby zakwalifikowane do części ustnej] - konkursy - udział w przedmiotowej lidze zadaniowej - aktywny udział w kółkach zainteresowań - testy na stronie Komisji Przedmiotowej Historyczno - Geograficznej - port folio, prezentacje multimedialne - funkcja asystenta strony Komisji przedmiotowej - aktywny udział w wieczornicach, akademiach oraz innych uroczystościach lub imprezach szkolnych organizowanych przez Komisję [historia, wos, geografia, podstawy przedsiębiorczości] 	<p>Grupowo, indywidualnie po wcześniejszym uzgodnieniu z autorem, koordynatorem lub nauczycielem współpracującym przy realizacji projektu</p> <p>Indywidualnie lub grupowo</p>	<p>2</p>

8. Aktywność na lekcji 9. Przygotowanie do lekcji: - praca domowa	indywidualnie indywidualnie	1
---	------------------------------------	---

¹⁾ - Dotyczy tylko uczniów kończących naukę przedmiotu.

²⁾ - Temat może być realizowany na kilku jednostkach lekcyjnych.

Jak obliczać średnią ważoną?

Aby obliczyć średnią mającą przełożenie na ocenę semestralną, należy skorzystać ze wzoru:
Średnia ważona= (ranga 1 x ocena 1 + ranga 2 x ocena 2 + ranga 3 x ocena 3 + ranga 4 x ocena 4 +.....) / Σ rang otrzymanych w semestrze ocen.

Matematyczny zapis wartości ocen

Wartości średniej ważonej i odpowiadające jej oceny, który uczeń może otrzymać na zakończenie semestru lub roku szkolnego

Ocena	Zapis
celujący	6
celujący -	5,75
bardzo dobry +	5,5
bardzo dobry	5
bardzo dobry -	4,75
dobry +	4,5
dobry	4
dobry -	3,75
dostateczny +	3,5
dostateczny	3
dostateczny -	2,75
dopuszczający +	2,5
dopuszczający	2
dopuszczający -	1,75
niedostateczny +	1,5
niedostateczny	1

Wartość średniej ¹⁾	Ocena
5,6 i powyżej	celujący
4,6 do 5,59	bardzo dobry
3,6 do 4,59	dobry
2,6 do 3,59	dostateczny
1,6 do 2,59	dopuszczający
1,6 i poniżej	niedostateczny

¹⁾ przy ustaleniu oceny stosujemy zaokrąglenie matematyczne